

Ministry of Education and Science of Ukraine
Sumy State University (Ukraine)
The College of New Jersey (USA)
Camarines Sur Polytechnic Colleges (Philippines)
European Danube Academy (Germany)
University of Kragujevac (Serbia)

Proceedings

STRATEGIC INNOVATIONS OF SOCIAL COMMUNICATIONS AND FOREIGN PHILOLOGY IN CRISIS TIMES

I International Scientific and Practical Conference

1 June 2024

Sumy State University, Ukraine

Sumy 2024

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Sumy State University (Ukraine)
The College of New Jersey (USA)
Camarines Sur Polytechnic Colleges (Philippines)
European Danube Academy (Germany)
University of Kragujevac (Serbia)**

Proceedings

**STRATEGIC INNOVATIONS OF SOCIAL COMMUNICATIONS AND
FOREIGN PHILOLOGY IN CRISIS TIMES**

I International Scientific and Practical Conference

1 June 2024
Sumy State University, Ukraine

Sumy 2024

UDC: 81'25'42:316.7(063)(0.034)

S88 Strategic Innovations of Social Communications and Foreign Philology in Crisis Times: collection of scientific paper of the I International Scientific and Practical Conference (1 June 2024) / responsible editor Nabok M., responsible designer Sadivnycha M. Sumy: Sumy State University, 2024. 351 p.

The collection includes scientific materials devoted to current problems in the field of distance teaching and learning in the era of digital technologies, in particular in language pedagogy, media innovations, modern translation, ethnolinguistics, stylistics, methods and methodologies of modern linguistic and literary disciplines. The composition of the collection is scientific research on the preservation of national identity and cultural heritage, intercultural communications, psychological theory and practice, sociological research.

For teachers of higher education institutions, graduate students, students, teachers of secondary schools, gymnasiums, lyceums and colleges, all those interested in socio-humanitarian issues.

The materials are printed in the author's editorial

Sumy State University, 2024

Коляда Н.В.ORCID <https://orcid.org/0000-0002-6108-3482>

кандидат психологічних наук

старший викладач кафедри психології, політології та соціокультурних технологій

Сумського державного університету

м. Суми, Україна

Тарасова Т.Б.ORCID <https://orcid.org/0000-0003-0353-7199>

кандидат психологічних наук

доцент кафедри психології, політології та соціокультурних технологій

Сумського державного університету

м. Суми, Україна

Песоцька А.В.

студентка Сумського державного університету

м. Суми, Україна

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ СТУДЕНТІВ

Відомо, що юнацький етап вікового розвитку є чи не найбільш відповідальним у житті людини. Цей перший етап вікового періоду дорослості характеризується виключно важливими та складними характеристиками соціальної ситуації розвитку, центральною ланкою яких є необхідність адекватного життєвого та професійного самовизначення. Саме тому юнацтво відрізняється низкою істотних психологічних змін, однією з яких стає підвищена емоційна чутливість і вразливість. Проблема особливостей емоційної сфери особистості набуває особливої актуальності коли йдеться про студентські роки, в яких навчально-професійна діяльність стає провідною та, без перебільшення, визначає, весь наступний життєвий шлях людини. Ці обставини зумовили вибір проблеми дослідження.

Мета дослідження полягала у визначенні особливостей емоційної сфери студентів, яка зумовила постановку та розв'язання наступних завдань:

- проаналізувати теоретичні підходи до проблеми особливості емоційної сфери студентів;
- провести емпіричне дослідження особливостей емоційної сфери студентів;
- підібрати психодіагностичні методики для дослідження емоційної сфери студентів.

У свій час питаннями емоційної сфери особистості займалися багато зарубіжних науковців, серед яких Р. Вудвортс, Д. Ліндслі, П. Фрес, К. Ізард, Е. Клапаред та інші. Проблемі особливостей розвитку емоційної сфери особистості приділяли увагу такі українські педагоги, як К. Ушинський, А. Макаренко, С. Русова, В. Сухомлинський та докладно досліджували вчені-психологи С. Максименко, І. Бех, О. Запорожець, Г. Ващенко, О. Кульчицька, Я. Неверович та інші. Проте проблема емоційної сфери особистості, у юнацькому віці зокрема, залишається однією з найскладніших і заплутаних у сучасній психологічній науці та практичній діяльності психологів.

На сьогоднішній день емоційна сфера для людини розглядається психологами як один із структурних елементів загального психологічного здоров'я особистості (Кацавець, 2021). Аналіз наукової літератури свідчить, що емоційна сфера особистості розуміється, як відображення суб'єктивного ставлення до предметів і явищ, які важливі для людини. Вона є цілісним класом явищ, що охоплює примітивні захоплення та складні форми емоційного життя. Завдяки їй проходить здійснення активації, спонукання та афективна оцінка дійсності, яка організує цілісні форми поведінки людини і дозволяє вирішити прості та складні адаптаційні завдання (Скрипченко, 2023).

Вчені виділили основні компоненти емоційної сфери людини: емоції, почуття, емоційні стани. Вони взаємопов'язані та утворюють складну систему. Походження терміну «емоція» походить від латинського слова «*emovere*», що означає хвилювати, потрясати та збуджувати. У психологічному тлумачному

словнику вказується, що емоція – це психічне відображення у формі безпосереднього упередженого переживання сенсу життєвого явища чи ситуації, зумовленого ставленням об'єктивних властивостей до потреб індивіда. Термін «почуття» трактується як особлива форма психічного відображення, коли відображенням є об'єктивні відносини феноменів до потреб людини. Емоційний стан – це складне для особистості психічне явище, яке складається не тільки з однієї, але і більше емоцій. Виникнення емоційного стану відбувається на стадії оцінки особистістю важливості актуальної потреби.

Як вже було сказано раніше, інтерес до емоційної сфери з'явився у вчених ще багато століть тому. Сучасні вчені не відстають та продовжують та продовжують справу своїх попередників (Лазуренко, 2018). Деякі дослідники класифікують теорії виникнення емоцій за трьома категоріями: неврологічні, фізіологічні та когнітивні. Перші стверджують, що мозкова діяльність впливає на емоційну реакцію. Другі засновані на концепції про те, що реакції тіла породжують емоції. Треті наполягають на тому що мислення та ментальна діяльність людини особистості відповідають за емоції.

Дослідники в сфері психології емоцій (Чудаєва, 2017) наголошують, що варто зупинитися на одній відомій теорії – теорія Р.Лазаруса, яка була розроблена в 1990-х роках затверджено, що перш ніж з'являється емоція або фізіологічна активація, виникає думка. Таким чином, людина має оцінити ситуацію, у якій опинилась, перш ніж відчує будь-яку емоцію. Теорія Р.Лазаруса передбачає, що емоції та фізіологічна активація виникають одночасно.

Оскільки емоційна сфера значною мірою впливає на функціонування і соціалізацію особистості, які мають надзвичайно важливе значення особливо для юнацького періоду життя людини, була обрана тема дослідження: «Особливості емоційної сфери студентів». Дослідження було проведено в 2022 році за допомогою платформи «Google форми». Загалом у дослідженні взяли участь 80 студентів 1-4 курсів з Сумського державного університету. З них у дослідженні прийняло участь 67% осіб жіночої статі і 33% осіб чоловічої статі віком від 17 до 22 років. Було використано методику «Дослідження диференціальних емоцій»

К. Ізарда в адаптації О. Леонової, М. Капіци (Зливков, 2016). За цією методикою визначається три шкали (індекси) емоційних станів людини (позитивні емоції, гострі негативні емоції та тривожно-депресивні емоції) які, в свою чергу можуть мати слабкий, помірний, виражений та сильний рівень переживань.

За індексом позитивних емоційних переживань встановлено, що домінуючим рівнем таких переживань є слабкий, який визначено у 37,03% досліджуваних. На другому місці стоїть помірний рівень 33,34% у досліджуваних, третє місце посідає – виражений рівень, він зустрічається лише у 29,63% респондентів.

За індексом гострих негативних емоцій встановлено, що домінуючим є помірний рівень, який визначено у 40,75% досліджуваних. На другому місці стоїть сильний рівень 29,62% у досліджуваних, а третє місце посідає – виражений рівень 22,23%, і останнє за слабким, ми виявили його лише у 7,4% досліджуваних.

За індексом тривожно-депресивних емоцій встановлено, що домінуючим їхнім рівнем є помірний рівень – 44,44% досліджуваних. На другому місці стоїть сильний 33,33%, третє місце закріплює виражений рівень кількості у 18,51 %, і останнє за слабким – 7,4% виявився у меншій кількості.

Таким чином, внаслідок проведеного дослідження було отримано певні відомості щодо психологічних особливостей емоційної сфери студентів, які можуть слугувати основою для подальших досліджень у галузі соціальних та поведінкових наук а також слугувати основою для пошуків у сфері практичної психології.

Список використаних джерел:

Зливков, В., & Лукомська, С., Федан, О. (2016). Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях. Педагогічна думка.

Кацавець, Р. (2021). Психологія особистості. Алерта.

Лазуренко, О. (2018). Психологія емоцій. Книга плюс.

Скрипченко, О. & Долинська, Л. & Огороднійчук, З. (2023). Загальна

психологія. Каравела.

Чудаєва, Н. & Шулдик, Г. (2017). Емоційний світ людини. Візаві.

Сімакова А.О.

студентка Сумського державного університету

м. Суми, Україна

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ КОУЧИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В СІМ'ЯХ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Складні життєві обставини, викликані бойовими діями та вимушеним переселенням на нове місце, ставлять перед внутрішньо переміщеними особами ряд проблем, серед яких, соціальна інтеграція у суспільство та нове середовище займає особливе місце.

Проблема соціальної інтеграції сімей ВПО полягає в необхідності забезпечення їхнього успішного включення в нове соціокультурне середовище, що вимагає комплексного підходу та використання новаторських методів, зокрема індивідуального коучингу.

Внутрішньо переміщені особи є групою, яка стикається зі значними викликами та труднощами у процесі адаптації до нового середовища після пережиття бойових дій та вимушеного переміщення. Часто ці особи відчувають стрес та тривогу внаслідок пережитого конфлікту та втрати, що може впливати на їхню загальну психічну стабільність.

Коучинг – це сучасна технологія, яку створили для розвитку потенціалу людей і команд, задля досягнення заздалегідь узгоджених цілей та докорінної зміни моделей поведінки, що призводить до розкриття внутрішнього потенціалу особистості (Нежинська, & Тименко, 2017). Коучинг спрямований на досягнення конкретних цілей, розвиток потенціалу і забезпечення особистих чи професійних результатів.

Сімейний коучинг – це системна робота як із цінностями окремо взятого члена сім'ї, так і з цінностями всієї родини в цілому (Нежинська, & Тименко,